

KOMITET
DO SPRAW
POŻYTKU
PUBLICZNEGO

Narodowy Instytut Wolności
Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego

Rządowy Program
Fundusz Inicjatyw
Obywatelskich
na lata 2021-2030

NOWE FIO

SFINANSOWANO ZE ŚRODKÓW NARODOWEGO INSTYTUTU WOLNOŚCI – CENTRUM
ROZWOJU SPOŁECZEŃSTWA OBYWATELSKIEGO W RAMACH RZĄDOWEGO PROGRAMU
FUNDUSZ INICJATYW OBYWATELSKICH NOWEFIO NA LATA 2021-2030

„Raport z konsultacji”

projektu dokumentu pn.

„Atlas Mechanizmu Monitoringu
Skuteczności Partycypacji NGO w
lokalnych programach usług
społecznych”

Janów Lubelski, październik 2024

SFINANSOWANO ZE ŚRODKÓW NARODOWEGO INSTYTUTU WOLNOŚCI – CENTRUM
ROZWOJU SPOŁECZEŃSTWA OBYWATELSKIEGO W RAMACH RZĄDOWEGO PROGRAMU
FUNDUSZ INICJATYW OBYWATELSKICH NOWEFIO NA LATA 2021-2030

1. Wprowadzenie – przedmiot konsultacji

W harmonogramie zadań merytorycznych projektu (zadania publicznego) pt.: *Monitoring skuteczności partycypacji NGO w lokalnych programach usług społecznych*, który jest realizowany w okresie od 01 lipca 2024 do 30 czerwca 2026, zostało zaplanowane działanie polegające na przeprowadzeniu pierwszej, wstępnej konsultacji z organizacjami pozarządowymi projektu dokumentu, stanowiącego propozycję mechanizmu monitoringu.

Sam dokument stanowi propozycję dla środowiska NGO rozpoczęcia prowadzenia we współpracy z lokalnymi instytucjami zarządzającymi usługami społecznymi (CUS lub OPS) procesu analityczno-monitorującego, w wyniku którego będzie możliwe pozyskiwanie niezbędnej wiedzy na temat sposobów koordynacji i organizacji usług społecznych, istniejących barier w rozwoju lokalnych systemów usług społecznych oraz sposobu ich świadczenia na rzecz mieszkańców gmin. Perspektywicznym celem jest stworzenie takiego ciągu zdarzeń, który pozwoli na zbieranie danych, informacji i wniosków bezpośrednio od zarządzających i realizatorów dla modyfikowania w kolejnych latach rozwiązań legislacyjnych w obszarze usług społecznych.

Konstrukcja dokumentu będącego przedmiotem pierwszych konsultacji składa się z pięciu merytorycznych części, które w odpowiedniej chronologii stanowią cząstkowe scenariusze budowania mechanizmu monitoringu partycypacji. Części opracowania zostały określone następująco:

- Część pierwsza pt.: *Przygotowanie podmiotu do partycypacji w usługach społecznych* – są to propozycje pod adresem organizacji pozarządowych wprowadzenia nowych specjalności organizacyjnych (nowe funkcje dla członków organizacji) oraz ponownego sformułowania oferty usługowej (zadań statutowych), czyli dopasowania się do wymogów lokalnych instytucji zarządzających usługami społecznymi (CUS lub OPS),
- Część druga pt.: *Sfery partycypacji podmiotów sektora pozarządowego w usługach społecznych* – to wskazanie obszarów określonych w art. 13 ustawy z 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych, w których organizacje pozarządowe mogą wypełniać określone role we wzajemnej współpracy. Ta część dokumentu, to także propozycje dla organizacji pozarządowych analitycznego wyboru rodzaju roli jaką może

SFINANSOWANO ZE ŚRODKÓW NARODOWEGO INSTYTUTU WOLNOŚCI – CENTRUM ROZWOJU SPOŁECZEŃSTWA OBYWATELSKIEGO W RAMACH RZĄDOWEGO PROGRAMU FUNDUSZ INICJATYW OBYWATELSKICH NOWEFIO NA LATA 2021-2030

spełniać każda organizacja wobec instytucji zarządzających usługami społecznymi. Chodzi o analizę wariantowości następujących ról do spełniania w lokalnym środowisku społecznym, a mianowicie:

- ✓ Rola „Konsultant/Ekspert” – organizacja pozarządowa powinna stać się reprezentantem społeczności lokalnej, wyrazicielem potrzeb, dążeń i oczekiwań mieszkańców danego terytorium (gminy), pełnić funkcję „pasa transmisyjnego”, przez który przepływają informacje zarówno od mieszkańców do samorządu, jak i zwrótnie do mieszkańców.
- ✓ Rola „Realizatora Usług” – organizacja gotowa jest poprzez dysponowanie własnymi zasobami, w tym odpowiednio przygotowaną kadrą świadczyć określone rodzaje usług społecznych lub organizować działania wspierające zgodnie z zasadą powszechności dostępu do nich.
- ✓ Rola „Inicjatora innowacji” – organizacja we współpracy instytucjonalnej będzie potrafiła wypracowywać nowe i niekonwencjonalne sposoby rozwiązywania problemów, z którymi nie radzą sobie władze lokalne (np. opieka nad umysłowo chorymi, prowadzenie różnych placówek opieki społecznej, streetworking itp) a także składać propozycje legislacyjnego ich rejestrowania w przestrzeni publiczno-społecznej.
- Część trzecia pn.: *Sieć monitoringu partycypacji – jej architektura* – prezentuje poszczególne elementy proponowanego systemu monitorowania partycypacji organizacji pozarządowych. W tej części znajdują się opisy m.in.:
  - ✓ trzech „Komponentów mechanizmu monitoringu partycypacji”, proponujących w swych treściach listę podmiotów odpowiedzialnych za procedury monitoringu, wzory kart monitoringu oraz raportów,
  - ✓ podział odpowiedzialności poszczególnych interesariuszy mechanizmu monitoringu,
  - ✓ a także wzorce formularzy, które posłużą do zbierania informacji.
- Część czwarta pn.: *Wskaźniki monitorowania partycypacji – kluczowe zadanie Centrum Monitoringu* – to składowa opracowania prezentująca propozycje wskaźników, za pomocą których będzie można oceniać progres udziału organizacji pozarządowych w rozwoju usług społecznych na danym terytorium, począwszy od gminy a kończąc na szczeblu krajowym. W tej części podano propozycje wskaźników w podziale na dwie zasadnicze grupy: (a) pierwsza grupa wskaźników,

**SFINANSOWANO ZE ŚRODKÓW NARODOWEGO INSTYTUTU WOLNOŚCI – CENTRUM
ROZWOJU SPOŁECZEŃSTWA OBYWATELSKIEGO W RAMACH RZĄDOWEGO PROGRAMU
FUNDUSZ INICJATYW OBYWATELSKICH NOWEFIO NA LATA 2021-2030**

tw. grupa „Wykonawców usług społecznych” - to perspektywa spojrzenia Sektora Pozarządowego na stopień partycypacji, (b) druga grupa wskaźników, tzw. grupa „Instytucji zarządzających usługami” - to perspektywa oglądu partycypacji przez instytucje administracji samorządowej (CUS / OPS).

Celem przeprowadzenia wstępnej konsultacji było wskazanie organizacjom pozarządowym:

- ✓ *po pierwsze*, potrzeby wspólnego stworzenia mechanizmu, który pozwoli oceniać postępy w obszarze rozwoju systemu usług społecznych świadczonych przez sektor NGO,
- ✓ *po drugie*, uzyskanie akceptacji środowiska NGO na wprowadzenie dodatkowych „obciążeń” przy wykonywaniu przez nie zadań publicznych, które muszą być w pewnym stopniu kosztochłonne, przy jednoczesnym równoległym poszukiwaniu sposobów finansowych rekompensat,
- ✓ *po trzecie*, doprowadzenie do sytuacji, w której organizacje pozarządowe w pewien autonomiczny sposób wybiorą listę wskaźników pozwalających oceniać ich angażowanie w dostarczanie usług społecznych mieszkańcom lokalnych społeczności.

2. Sposób przeprowadzenia konsultacji

Dla pozyskania w możliwie najbardziej szeroki sposób zwrotnych informacji od środowiska organizacji pozarządowych, mających charakter uwag, propozycji i wniosków do zaprezentowanego dokumentu, zdecydowano się zastosować „mix – technik” konsultacyjnych. Obejmowały one następujące kanały konsultacyjne:

- 1) skrzynka poczty mailowej – udostępniony został adres poczty mailowej Fundacji Konwent KISCIS wraz z wyznaczonym jednomiesięcznym terminem (październik 2024 r.) zbierania odpowiedzi i stanowisk poszczególnych organizacji pozarządowych,
- 2) spotkanie konsultacyjne online – w dniu 28 października 2024 r. z przedstawicielami zespołu autorów dokumentu, w którym uczestniczyły organizacje pozarządowe oraz inne zaproszone podmioty,

SFINANSOWANO ZE ŚRODKÓW NARODOWEGO INSTYTUTU WOLNOŚCI – CENTRUM
ROZWOJU SPOŁECZEŃSTWA OBYWATELSKIEGO W RAMACH RZĄDOWEGO PROGRAMU
FUNDUSZ INICJATYW OBYWATELSKICH NOWEFIO NA LATA 2021-2030

- 3) indywidualne konsultacje z autorami dokumentu podczas różnych spotkań i konferencji, np. w dniu 23 października 2024 r. na spotkaniu na Uczelni Korczaka w Warszawie w ramach wydarzeń projektu pn.: *Sieciowanie lokalnych platform współpracy PZS w celu wymiany dobrych praktyk*, współfinansowanego ze środków Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

Przyjęty sposób konsultacji pozwolił zebrać wiele pytań i sugestii a także opinii potwierdzających potrzebę realizacji projektu wypracowującego mechanizm monitoringu.

Na zebrane podczas konsultacji pytania została opracowana odrębna informacja w postaci odpowiedzi i wyjaśnień, która została zamieszczona na stronie internetowej Obserwatorium CUS, jednostce organizacyjnej Fundacji Konwent KISCIS. Jednocześnie przekazane sugestie przez organizacje pozarządowe pozwoliły na bieżąco zmodyfikować dokument oraz wyeliminować błędy redakcyjne.

3. Rezultat konsultacji – zarejestrowane pytania, sugestie i propozycje

W trakcie odbytych konsultacji przedstawiciele organizacji pozarządowych złożyli szereg pytań

a także sugestii, które dotyczyły:

- a) strony stylistycznej dokumentu, a szczególnie poprawności językowej wypowiedzi, przydatności i stosowności użytych środków językowych ze wskazaniem konkretnych miejsc wymagających korekt redakcyjnych,
- b) wyjaśnienia sformułowań i postawionych tez odnośnie procesu rozwoju usług społecznych a także tendencji występujących w tzw. *kroczącej zmianie*,
- c) zakresu obligatoryjności prezentowanych modelowych propozycji *Atlasu mechanizmu monitoringu*, kierowanych do organizacji pozarządowych, chcących występować w określonych rolach w obszarze lokalnych programów usług społecznych,
- d) zasięgu instytucjonalnego proponowanego mechanizmu monitoringu oraz ewentualnego włączania do procedur monitoringu określonych instytucji,
- e) posiadanego potencjału przez Centrum Monitoringu, który pozwoliłby realizować wszystkiego przewidziane w prezentowanym modelu zadania.

**SFINANSOWANO ZE ŚRODKÓW NARODOWEGO INSTYTUTU WOLNOŚCI – CENTRUM
ROZWOJU SPOŁECZEŃSTWA OBYWATELSKIEGO W RAMACH RZĄDOWEGO PROGRAMU
FUNDUSZ INICJATYW OBYWATELSKICH NOWEFIO NA LATA 2021-2030**

Zebrane pytania i sugestie zostały podzielone na obszary tematyczne, do których udzielono stosownych odpowiedzi. Prezentuje to poniższe zestawienie tabelaryczne:

Obszar tematyczny/ Pytania i sugestie	Ogólny rys udzielonych wyjaśnień w danym obszarze
Stylistyka projektu dokumentu	
Strona 3 materiału – użyty został zwrot w tekście „...obu stron lokalnej współpracy”, który wydaje się że jest zbyt wąski, bowiem w lokalnym środowisku instytucjonalnym występuje wiele organizacji i podmiotów, może lepiej użyć terminu „...wymaga wielosektorowej lokalnej współpracy”, tym samym odstępując do użytego pojęcia „obu stron”.	Wszystkie uwagi zostały uznane jako zasadne i wymagające korekty tekstu. Jednocześnie zobowiązano się do ponownego przeanalizowania niektórych sformułowań celem wprowadzenia bardziej prostych, nieskomplikowanych informacji oraz sformułowań.
Strona 3 materiału – fragment (cyt.): „...w ostatecznym kształcie pozwolić stworzyć uniwersalny „scenariusz” pozyskiwania wiedzy o udziale sektora NGO w rozwoju systemu usług społecznych” – konieczne jest przeformułowanie tekstu i doprowadzenie do poprawności językowej	
Strona 3 materiału – na samym końcu poprawić pisownię.	
Strona 9 materiału – błędy językowe w tabeli (rysunku).	
Sformułowania i tezy związane z procesem rozwoju usług społecznych oraz tendencji tzw. <i>kroczącej zmiany</i>	
Czy nie powinno się wprowadzić słownika pojęć – ostatecznie materiał może być wykorzystywany nie tylko przez osoby związane z tematyką usług społecznych.	Uwaga jest słuszna i została przyjęta do realizacji. W ostatecznej wersji dokumentu zostanie wprowadzony słownik pojęć, porządkujący i wyjaśniający użyte

**SFINANSOWANO ZE ŚRODKÓW NARODOWEGO INSTYTUTU WOLNOŚCI – CENTRUM
ROZWOJU SPOŁECZEŃSTWA OBYWATELSKIEGO W RAMACH RZĄDOWEGO PROGRAMU
FUNDUSZ INICJATYW OBYWATELSKICH NOWEFIO NA LATA 2021-2030**

<p>Czy przewidywana jest modyfikacja tego dokumentu</p>	<p>terminy. W tytule dokumentu użyto określenia „podmioty sektora pozarządowego”, ale kwestia ujednolicenia nazewnictwa wobec Interesariuszy mechanizmu monitoringu zostanie rozstrzygnięta na etapie końcowej weryfikacji tekstu.</p>
<p>Czy nie warto posługiwać się zunifikowaną nazwą dla podmiotów lub organizacji wywodzących się z III sektora, które objęte będą mechanizmem monitoringu. W tekście występuje często zamiennność nazw np.: NGO, podmioty ES, organizacje III sektora etc. Do rozważenia pozostaje jednolity termin – podmioty ES świadczące usługi społeczne (skrót PES US</p>	<p>Rzeczywiście, wg statystyk procesu przekształcania ośrodków pomocy społecznej w nowe jednostki - Centra Usług Społecznych – patrz: Informacja dla Sejmu i Senatu Rzeczypospolitej Polskiej o realizacji ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych , nie można tego procesu nazwać „bardzo silnie intensyfikowanym”. Korekta brzmienia tego fragmentu zostanie dokonana w stosownym czasie.</p>
<p>Strona 4 materiału – pojawia się kolejne nowe pojęcie, tj. podmioty sektora pozarządowego, więc ujednolicenie nazewnictwa jest bardzo istotne. W podmiotach sektora pozarządowego mogą wystąpić m.in., OWESy.</p>	<p>Propozycja obligatoryjności przekształceń jednostek organizacyjnych OPS zgłoszona podczas konsultacji może zostać rozpatrzona dopiero po zakończeniu wszystkich etapów tzw. <i>kroczącej zmiany</i>. Termin „krocząca zmiana systemowa” został przyjęty jako odwzorowanie warunku o charakterze techniczno-organizacyjnym, który zakłada stopniowe dochodzenie do rozwiązania systemowego z wykorzystaniem trzech faz wdrożeniowych:</p>
<p>Strona 5 materiału - Czy dla procesu tworzenia nowych instytucji CUS można posługiwać się terminem „bardzo silnie intensyfikowany”, skoro CUSy stanowią tylko mały procent w stosunku do liczby gmin w Polsce (ok. 2.5 tys. gmin). Propozycja rozważenia zmiany sformułowania.</p>	<p>1) <i>faza pilotażu ustawy o cus</i> – rozpoczęcie tworzenia nowych jednostek organizacyjnych pomocy i wsparcia (CUS), - zwanymi eksperymentalnymi wraz z działaniem podsumowującym na przełomie 2022/2023, tj. zgodnie z</p>
<p>Strona 7 materiału – uwaga pozytywna i pytanie - Dobrze, że w materiale zwrócono uwagę na istotne przyczyny zbyt niskiego tempa przekształcania OPS w nowe jednostki. Czy nie należałoby wprowadzić obligatoryjności przekształceń i dofinansowania gmin środkami centralnymi?</p>	<p></p>

SFINANSOWANO ZE ŚRODKÓW NARODOWEGO INSTYTUTU WOLNOŚCI – CENTRUM
ROZWOJU SPOŁECZEŃSTWA OBYWATELSKIEGO W RAMACH RZĄDOWEGO PROGRAMU
FUNDUSZ INICJATYW OBYWATELSKICH NOWEFIO NA LATA 2021-2030

	<p>ustawowym zapisem przedłożeniem do Sejmu sprawozdania z realizacji ustawy za lata 2020-2022,</p> <p>2) <i>faza skalowania innowacji</i> – okres zakładanego znacznego wzrostu liczby CUS-ów przy zachowaniu zasady samodzielnego decydowania przez JST o momencie przekształcenia ośrodków pomocy społecznej, a także okres, w którym zakłada się dopływ środków finansowych do regionów z Programu FERS w unijnej perspektywie 2021-2027,</p> <p>3) <i>faza dochodzenia do rozwiązania systemowego</i> – to etap, w którym po okresie pilotażowym trzeba będzie ewentualnie uzupełnić rozwiązania systemowe o sposobie osiągnięcia końcowego celu (przewiduje się projekt ustawy o działalności pomocowej – profesje i zawody pomocowe).</p> <p>Fazowość <i>kroczącej zmiany systemowej</i> wg niektórych ekspertów polityki społecznej nazywana jest tzw. „miękką” reformą systemu pomocy społecznej (świadczenia usług), pozwalającą na dokonywanie porównań między tymi, którzy zdecydowali się na uczestnictwo w „eksperymentach” (pilotaż ustawy) a tymi, którzy postanowili pozostać przy starym systemie (patrz: D. Zalewski: Centra usług społecznych a reforma systemu pomocy społecznej, Wiadomości Społeczne Nr 1 (24)2021, s.14).</p>
<p>Obligatoryjność czy fakultatywność proponowanych rozwiązań organizacyjnych dla organizacji pozarządowych</p>	

**SFINANSOWANO ZE ŚRODKÓW NARODOWEGO INSTYTUTU WOLNOŚCI – CENTRUM
ROZWOJU SPOŁECZEŃSTWA OBYWATELSKIEGO W RAMACH RZĄDOWEGO PROGRAMU
FUNDUSZ INICJATYW OBYWATELSKICH NOWEFIO NA LATA 2021-2030**

<p>Czy każda organizacją jaka będzie objęta monitoringiem partycypacji musi przeprowadzić reorganizację – czy jest to wymóg „Mechanizmu”, czy może fakultatywne podejście?</p>	<p>Propozycje dla NGO zawarte w projekcie „Atlasu mechanizmu monitoringu skuteczności....” należy traktować fakultatywnie. Propozycje związane z reorganizacją struktur organizacyjnych, a szczególnie wprowadzeniem dwóch specjalności, powiązanych merytorycznie z zadaniami z obszaru usług społecznych są propozycjami dla ułatwienia nawiązywania współpracy na linii „NGO – CUS”.</p>
<p>Czy konieczne jest wprowadzanie pojęć „menager ds. usług społecznych” i „resarcher ds. lokalnych potrzeb”, i czy jest to warunek korzystania przez organizację z systemu monitoringu</p>	<p>Nazewnictwo tych specjalności jest sprawą drugorzędną</p>
<p>Większość organizacji jest znana w lokalnym środowisku a nawet poza jego granicami, więc czy istnieje obowiązek prowadzenia prac analitycznych i budowania na nowo oferty usług?</p>	<p>Sugeruje się jednak ich rozważenie, albowiem zakres proponowanych do wykonywania zadań (czynności) związany jest z obszarem obowiązków obligatoryjnych stanowisk, jakie muszą być tworzone w centrach usług społecznych. Ewentualna modyfikacja struktur organizacyjnych NGO z punktu widzenia nowej jednostki organizacyjnej może zostać przyjęta pozytywnie, jako wyraz chęci i gotowości do współpracy.</p> <p>Przedmiot jakim jest oferta usług jest o tyle istotny, bowiem nowa jednostka organizacyjna na terytorium gminy oznacza także nowe jej kadry. Tak więc dla zaprezentowania się "personelowi" CUS warto dysponować tzw. <i>portfolio</i>, szczególnie w odniesieniu do zakresu statutowych specjalności organizacji. Jednakże w przypadku długodziałających już podmiotów, dysponujących trwałymi elementami</p>

**SFINANSOWANO ZE ŚRODKÓW NARODOWEGO INSTYTUTU WOLNOŚCI – CENTRUM
ROZWOJU SPOŁECZEŃSTWA OBYWATELSKIEGO W RAMACH RZĄDOWEGO PROGRAMU
FUNDUSZ INICJATYW OBYWATELSKICH NOWEFIO NA LATA 2021-2030**

	<p>zasobów techniczno-materiałowych (np. placówką opieki, klubem seniora czy centrum integracji społecznej), a także posiadających sprawdzoną renomę w lokalnym środowisku – decyzja w sprawie analizy i tworzenia nowej oferty usług jest domeną autonomii organizacji.</p>
<p>Zasięg instytucjonalny proponowanego mechanizmu monitoringu oraz ewentualne włączenia do procedur monitoringu określonych instytucji</p>	
<p>Czy poza udziałem w konsultacjach społecznych dotyczących Diagnozy potrzeb lokalnych można uczestniczyć na innych etapach opracowywania tego dokumentu? A jeśli tak to w jaki sposób się włączyć?</p>	<p>Oczywiście, że można brać udział w innych etapach opracowywania dokumentu pn.: <i>Diagnoza potrzeb lokalnych</i>. Zależy jest to przede wszystkim od wypracowanych przez NGO relacji z instytucją zarządzającą usługami społecznymi, a także od poziomu przygotowania merytorycznego członków NGO. Ważne jest zaprezentowanie organizacji przed kadrą nowej instytucji (CUS). Stąd też właśnie propozycje w kierunku organizacji skorzystania z możliwości powoływania nowych specjalności, przygotowania portfolio i zgłoszenia deklaracji do lokalnej współpracy. Często organizacje pozarządowe dysponują własnymi ekspertami, którzy chętnie włączają się w prace na rzecz lokalnych środowisk, i to często bez kosztowo – to atut.</p>
<p>Czy wymienione instytucje regionalne i centralne polityki społecznej zostaną zapoznane z tym opracowaniem, czy będą uczestniczyć w ewentualnych pracach pilotażowych?</p>	<p>Tradycją projektów wykonywanych przez Fundację KISCIS z siedzibą w Janowie Lubelskim jest zapoznawanie instytucji polityki społecznej szczebla regionalnego i centralnego z efektami tych przedsięwzięć.</p>

**SFINANSOWANO ZE ŚRODKÓW NARODOWEGO INSTYTUTU WOLNOŚCI – CENTRUM
ROZWOJU SPOŁECZEŃSTWA OBYWATELSKIEGO W RAMACH RZĄDOWEGO PROGRAMU
FUNDUSZ INICJATYW OBYWATELSKICH NOWEFIO NA LATA 2021-2030**

	<p>Tak również przewiduje się w tym przypadku.</p> <p>Do tego celu zostaną wykorzystane między innymi platformy współpracy takie jak: Konwent Centrów Usług Społecznych oraz Rada Pomocy Społecznej czy Rada Pożytku Publicznego przy ministrze właściwym ds. zabezpieczenia społecznego.</p>
<p>Czy sprawowanie roli „Sygnalizacyjno-informacyjnej” w Sferze Wyznaczania i Monitorowania Standardów Jakości Usług nie zagraża w przyszłości danej organizacji na pozyskiwanie zleceń, na spostrzeganie jej jako „lokalnego awanturnika”? Do kogo ewentualnie kierować sygnały o nieprawidłowościach?</p>	<p>Takie ryzyko zawsze istnieje. Wszystko zależy od „kultury” wykonywania takiej funkcji, a przecież chodzi o sygnalizowanie nieprawidłowości w świadczeniu usług na rzecz „naszych współmieszkańców”. Odpowiedzialna JST będzie doceniać „własną” kontrolę niż sygnały zewnętrzne. W kwestiach nieprawidłowości należy wykorzystywać wszystkie organy doradczo-opiniujące, np.:</p> <p>rada seniorów, rada pożytku publicznego etc., mające charakter społeczny, obywatelski.</p> <p>Dobrym zwyczajem jest wprowadzenie do „kalendarza wydarzeń” w relacjach z CUS okresowych spotkań dla omówienia problematyki usług społecznych, sposobów ich świadczenia i efektywności.</p>
<p>Czy zakresy zadań i czynności monitoringu należy traktować obecnie jako już obligatoryjne zadania czy też zostaną one najpierw sprawdzone poprzez pilotaż?</p>	<p>Całe przedsięwzięcie ma obecnie charakter projektowy i stanowi pewnego rodzaju propozycję dla środowiska organizacji pozarządowych oraz gmin, odpowiedzialnych za zarządzanie usługami społecznymi.</p>

**SFINANSOWANO ZE ŚRODKÓW NARODOWEGO INSTYTUTU WOLNOŚCI – CENTRUM
ROZWOJU SPOŁECZEŃSTWA OBYWATELSKIEGO W RAMACH RZĄDOWEGO PROGRAMU
FUNDUSZ INICJATYW OBYWATELSKICH NOWEFIO NA LATA 2021-2030**

Potencjał Centrum Monitoringu – pozwalający realizować wszystkie zadania modelu	
<p>Wykonywanie poszczególnych ról w monitoringu partycypacyjnym wymaga m.in. dodatkowych kadr, środków finansowych oraz utrzymania Centrum Monitoringu?</p> <p>Jak wygląda zabezpieczenie tych elementów?</p>	<p>Przygotowana propozycja monitoringu skuteczności partycypacji ma charakter projektowy i będzie sprawdzana w trakcie pilotażu. Te działania powinny dać odpowiedź, czy organizacje pozarządowe są w stanie wykonywać niektóre „obowiązki monitoringu” w ramach aktualnie posiadanych zdolności organizacyjnych, kosztowych i innych. W kontekście funkcjonowania Centrum Monitoringu to należy wskazać, że jest to kolejna inicjatywa Fundacji Klubów i Centrów Integracji Społecznej, gdzie wykorzystywane są różne możliwości utrzymania takiego centrum (począwszy od wolontariatu poprzez zdobywanie środków finansowych w ramach różnych programów regionalnych i resortowych). Efekty projektu, w ramach którego tworzona jest propozycja systemu monitoringu partycypacji zostaną przedłożone w Ministerstwie Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z sugestią prowadzenia dalszych prac legislacyjnych co najmniej w zakresie ustawy o usługach społecznych.</p>
<p>Czy zakresy zadań i czynności monitoringu należy traktować obecnie jako już obligatoryjne zadania czy też zostaną one najpierw sprawdzone poprzez pilotaż?</p>	<p>Całe przedsięwzięcie ma obecnie charakter projektowy i stanowi pewnego rodzaju propozycję dla środowiska organizacji pozarządowych oraz jednostek OPS/CUS odpowiedzialnych za zarządzanie usługami społecznymi.</p>

**SFINANSOWANO ZE ŚRODKÓW NARODOWEGO INSTYTUTU WOLNOŚCI – CENTRUM
ROZWOJU SPOŁECZEŃSTWA OBYWATELSKIEGO W RAMACH RZĄDOWEGO PROGRAMU
FUNDUSZ INICJATYW OBYWATELSKICH NOWEFIO NA LATA 2021-2030**

Włączenie instytucji regionalnych i centralnych – wymaga już wyprzedzającego działania wobec instytucji zarządzających usługami, czy są one zaplanowane, czy będą prowadzone specyficzne działania informujące i proszące o wsparcie?	Realizator projektu wzorem doświadczeń z innych tego typu przedsięwzięć prowadzi kampanię informacyjną a także ma zaplanowane spotkania promujące produkty tego projektu.
Czy Centrum Monitoringu ma odpowiedni zasób kadrowy dla prowadzenia prac związanych z tak szerokim wachlarzem działań wpisanych w Mechanizm Monitoringu?	Tak, kadra Centrum Monitoringu to jednocześnie osoby współpracujące z Obserwatorium CUS w Lublinie, posiadające wieloletnie doświadczenie w zagadnieniach teoretycznych i praktycznych z obszaru polityki społecznej, będące inicjatorami nowych rozwiązań oraz propozycji legislacyjnych

4. Upowszechnienie konsultacji

Wykorzystując portal internetowy Obserwatorium CUS pełny zestaw pytań i odpowiedzi konsultacyjnych zostanie udostępniony wszystkim zainteresowanym problematyką monitoringu partycypacji. Ten materiał stanowi podsumowanie I etapu konsultacji z organizacjami pozarządowymi i będzie poszerzany w miarę odbywania kolejnych wymian poglądów podczas realizacji tego zadania publicznego pn.: *Monitoring skuteczności partycypacji NGO w lokalnych programach usług społecznych*

Opracowanie:

Paweł Wiśniewski, Andrzej Trzeciecki